MHH-0901-0003-001 ptelike keuring le le tus"-knop in Starke se reeks laat Kevin Atkinson Nuwe aankope die se bedrewe Kaapse land-Kunsmuseum, Jhb skappe futloos vertoon. Die enigmatiese The Elza Miles Eline godfather III (grafiet) van sogte stereotipes begin Paul Stopforth het sedert die dit die eerste keer by die Goodman vertoon is, vir verander het. As kunstesionaar openbaar sy durf om bauit eie noodsaak te breek my niks in seggingskrag epi I lede ingeboet nie en saam met Josua Nell se hout 'bors-stukke' vorm dit 'n spre-kende onderdeel in die met die algemeen aanvaareur egtheid can Hogarth in Johannesaar burg is nou al tot vervelens aanbieding van die jongste DOT. ulitert toe in Johannesburg ten aankope. Ewe raaiselagtig outtoon gestel en ek hoop dat en nog net so boeiend is die reeks 'n bietjie sal rus Clive van den Berg se die text sodat 'n mens eendag met landskap waarin die vreemde "vleesagtige" put, nuwe oë daarna kan kyk, landvorm jou verbande laat lê met Bhekisisa Tog loon dit die moeite om se William Kentridge se vere of tolking van Hogarth se In-Mtimkulu se weergawe yan die sikloon, Demoina. die e my dustry and idleness uit Mavoorgenoemde reeks te Die aankoop van lukomp plaas naas sy drie sifdrukultan raak linosneë is een van die eun ke van verlede jaar: Art in die a state of grace, Art in a state of hope en Art in a state of siege. Dan besef jy jongste modeverskynsels meonder openbare versameunende laars. Hiermee bevestig soos hulle maar net weer die nads dat Kentridge netsoos Madie stiefhouding wat daar bebasa nie huiwer om 'n n sostaan teenoor hierdie kunsnuwe tegniek te beproef en vorm. Daarom is Natha-niel Makgosi se *The Blin Bartti-mius* n sorgsame endeley ver-'n ander rigting in te slaan net Helmut Starke se sydie afdruk wat spreek van vakapse skermdrukke van 'n hooi-mied is sowel tegnies as visueel verbluffend. Die manskap. Dit is wat my ander. et sy betref een van die ligpunte reek onder die nuwe aankope. beelbeeldende vormverandering van hooimied tot "lo-☐ Tot Woensdag. n genaliteit taniteit gepartheid. uld begaapdheid kan i uiterlike verhaal van die wit-en-swart kontraswerking in die reliëfdruk geskik vir hierdie vaslegging van 'n ou gebruik. Ons leer die dialogia ken wanneer hulle die lewensdrifin alga tige periode van manlikheid betree: bloed is laat vloei toe skape vir die seremonie geslag is. Die keuse van 'n rooi

Beeldende kuns

Inisiasie, die uiterlike verhaal

DIAGLOGA – so noem James Serole Mphahlele die reeks van 25 masonitesneë waarin hy die laaste fases van die inlywingsere-

James Mphahlele Gallery 21 Elza Miles

monie onder jong Pedimans opteken en uitbeeld. (Diagloga is die naam vir jong mans wat kwalifiseer vir inlywing.) Die reeks as sodanig is 'n vaslegging van die verskillende stappe tydens inisiasie en is dus 'n bedrywende dokument. Dit lei tot die flinke aankope van die reeks onder universiteite vir hulle versameling.

Mphahlele neem die vrese van 'n jongmens tydens die besnydenis en die daaropvolgende sielkundige uitwerking glad nie in berekening nie. Die dokument is dus 'n loflied vir 'n volksgebruik wat aan die uitsterf is. (In die verband is dit interessant om die afskaffing van die soort inisiëring onder leiding van Khama III by die Tswana in herinnering te roep. Hy het gemeenskapshulp in die plek van dié veldskool gestel.)

Mphahlele se knap reliëfdrukke is kensketsend van sy opleiding in kuns eers by Ndaleni en later Rorke's Drift. Tog onderskei die uitkansellering van beweging en rus sy komposisies van die fasiliteit wat die kenmerk van die Rorke's Driftse linosneë geword het. Die "fries" waarin jongmanne weghardloop van die brandende hut waarheen hulle nie mag omkyk nie is, 'n goeie voorbeeld (Deel 2) van Mphahhlele se komponering.

Sy beelding sluit aan by die simboliese gebruik van lig en donker teenstellings in ou Afrika. Daarom is sy keuse

van die wit-en-swart kontraswerking in die reliëfdrukgeskik vir hierdie vaslegging van 'n ou gebruik.

Ons leer die dialogia ken wanneer hulle die lewensdriftige periode van manlikheid betreet bloed is laat vloei toe skape vir die seremonie geslag is. Die keuse van 'n rooi kleurstof vir die velle en die rooi-oker waarmee die dialogia ingevryf en gegrimeer word, sluit aan by die kleursimboliek wat met besnydenis verband hou uit ou Afrika. Rooi, die teken van bloed en lewe, is tekenend van die dialogia se driftige manlikheid.

Verder is dit insiggewend hoe die jonges deurgaans in hul beweging deur hul oudstes beskermend "ingesluit" word. In hul rooi-oker kleur het hulle nog nie volwassenheid (hul natuurlike donker velkleur) bereik nie en moet daar vir hulle gesorg word. Die donker huid beskerm en omvou hulle.

'n Mens sou graag die woorde van 'n hofdigter se liedere onder hierdie omstandigehede wou lees omdat jy dan die motiverings vir so 'n seremonie beter sou verstaan. Op die oomblik berus die beelding meer op die uiterlike verhaal en nie die psigiese noodsaak vir die welsyn van 'n groep mense nie.

Jy besef dat wat Mphahlele nou in sy masonitedrukke vasle, eendag gaan gemeet word aan die geskiedbeelding op die Beninmuurplate. Daarom wil hierdie resensent by die oudtes se kring aansluit in 'n beswering teen die valstrik van sukses wat vir Mphahlele mag verlei tot 'n verkommersialisering van die Pedi se geskiedenis.

KORTKUNS

ers en kortstondigheid

iOLIS stel haar voorwerpe in helder die Goodman-Kunssaal te toon - Hydrk, Sandton; tot Vrydag, 3 Maarti Selfilik geskilderden haar leeslampe en tray) laaf hulle by die eietydse "onsin"-pas goed in by die verbruikersindroom op korstondigheid. - Elza Miles

tuosi groet dié naweek

osi - Rudolf Gindlhumer (fluit), Gotttrompet), Helmut Ascherl (tromboon) klavier) - groet dié naweek met twee rde vanaand om agtuur in die Etienne. Sasolburg en môreaand om 8.15 in die aal by Wits in Johannesburg.

/RAE: (011) 498-1600

INSTITUUT VIR EIETYDSE GESKIEDENIS

Die Universiteit van die Oranje-Vrystaat

		В	ron		
		1	nr.		
1	1	0	18	Ц	2

Datum
91 11/1/1218131312

Onderwerp nr. Knipsel nr. 22 NOV 1991 28 NOV 1991

Jg... Nr. 6 46 P.9 Dat.

Ripped-off'

rtist, sculptor and former art teacher, James M p h a h le le, who is now working as a cleaner at Pelmama Academy in Soweto, is an angry man.

He has refused an amount of R13 750 for a sculpture he created for the Atteridgeville Technical College in Pretoria after winning an Anglo American-sponsored art competition.

The sculpture was completed in September and Mphahlele says he was promised R40 000.

Cheque

Although earning as little as R306,74 per month, Mphahlele told New Nation that he would not accept the R13 750,39 cheque which was sent to him via the headmaster of Pelmama Academy, Mike Muller.

Mphahlele said he reached a verbal agreement with Anglo American that the fee for the completed sculpture would be

R40 000.

He said Muller should not have accepted the cheque on his behalf as "he knew that I had agreed with Anglo American that my fee would be R40 000.

"I deserve a better payment than the peanuts which Muller claims that Anglo American company has given me. I will never accept it," he said.

Difficult

He said that since he expressed his disappointment with the payment, it had been difficult for him to meet Anglo American representatives.

Glen Koropchuk of Anglo American wrote to Mphahlele to say that the matter of the fee was agreed between them and the Pelmanna Academy.

"I regret that I cannot help you further in your dealings with them," the letter states.

Muller insisted that Mphahlele signed a contract which binds him to accept the amount which he now refuses.

"I am not a crook," said collections abroad.

Muller, "I offered him free boarding and free tools".

National Education and Allied Workers Union spokesperson, Bongani Tsimo, told New Nation that his union would report the matter to its lawyers.

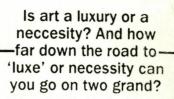
"We will ensure that Mphahlele gets what he deserves through negotiations or legal action," he said.

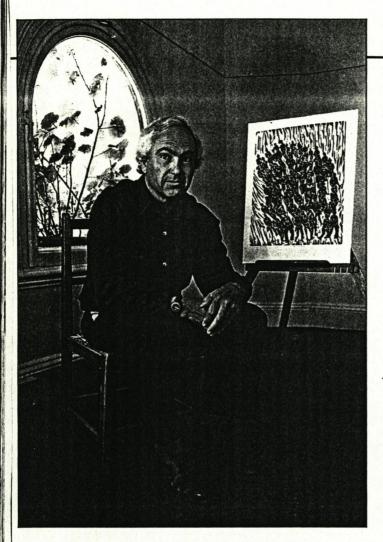
Ceremony

Mphahlele's Dialoga series of 25 lino cuts which records the closing stages of the initiation ceremony practised by Pedi's in the Northern Transvaal was among the works in the Vita Art Now exhibition in Johannesburg this year.

In 1989 he held his first solo exhibition at Gallery 21 in Johannesburg. His work is included in several public collections including Durban Art Gallery, Unisa, University of Witwatersrand, the Department of National Education and in collections abroad.

	Т	R	EF	=V	V	0	C) F	31	D	E	The second second			
1		•											Se Manual Se		
2						· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·			•	•				•	
3	•••						•	•							
4												•			
5									•						
6				•								•			
7				• 0000											
8				他 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一 一											
9				San Control of the Co				The second second							
								•						•	

BUT I KNOW WHAT I LIKE

What would you do if you were given R2 000 to spend on a piece of art? Pnina Fenster put the question to a range of art lovers. These are their choices.

Photographs: Ingrid Hudson

JOHN VAN ZYL

Academic, film critic

James Mphahlele lino cut series entitled Dialoga — R150 each, Gallery 21 (011) 838-6630

undertiene en stakel to a to

'I'm fascinated by the rediscovery of black art in South Africa - particularly the linocuts and sculptures. James Mphahlele has created a highly original work the first extended narrative in lino cut by a black artist. The 25 pictures depict the closing ceremony of the circumcision rites of the Pedi people. I like the bold design, the liveliness of the figures, the attention to detail and the flow of the story. I also like the way the technique relates back to the tradition of relief woodcarving. I'd be able to buy about half of the set for my R2 000."

James Mphahlele was born in 1954 and studied art at the Naledi College of Education in Natal, at the Rourkes **Drift Fine Art Centre and** at the Johannesburg Art Foudation. He's been a practising artist and a part-time lecturer. Mphahlele held his first exhibition — a two-man show at the Fuba Gallery in 1986. The recent exhibition of his work at Gallery 21 was his first solo show.

INSTITUUT VIR EIETYDSE GESKIEDENIS

Die Universiteit van die Oranje-Vrystaat Bron	
	TREFWOORDE
	1
	2
	3
	3
	4
	5
Artist James Mphahlele and a model of the sculpture that he created for the Atteriogeville Technical College in Pretoria	6
	7
	8
	9

MRS/MEV GEORGE RANDALL BRONS KOP VAN JOAN HARRISON VAN OOS-LONDEN (Statebond-en Olimpiese Spele-swemkampioen 1952) MARY STAINBANK ZULU DANCER ZOELOEDANSER 272. MAUREEN QUIN TOGETHER TESAME RELATED FORMS 273. JACK LUGG VERWANTE VORMS 274. I MITFORD BARBERTON LION MASK LEEUMASKER (*Artist/Kunstenaar) 275. BILL DAVIS HOLLOW WOMAN HOL VROU (*Mr/Mnr R N Reynolds) 276 PORCELAIN STATUE OF QUEEN ELIZABETH ON HORSEBACK PORSELEINSTANDBEELD VAN KONINGIN ELIZABETH TE PERD MODEL OF THE BRIG "KNYSNA" - NOW AT THE MUSEUM MODEL VAN DIE BRIK "KNYSNA" - NOU BY DIE MUSEUM TE SIEN CECIL SKOTNES (PORTJOLIO 07 WOODCUTS) "BAUDELAIRE'S VOYAGE" " ") WHITE MONDAY DIGASTER" CECIL GROTNES (-" " IN MEHORIAH" 280. CECIL SKOTNES (" "BACK YARD" FRED PAGE 281. PORTFOLLO OF DRAWINGS 282. SYDNEY CARTER PORTYOUD OF DESIGNS 283. BYONEY CARTER "MATCHELAPE" PART 22 284: JAMES APHIAHLELE CLINOCUT) "KALK BAY" 285. LINDSAY QUIRK (COLOUR ETCHING) 286 POBERT BROOKS (OIL HERYLL' BLINES) "RETUEEN PLACES"

Hun Bryant and Gallery